

УДК 343.11

DOI <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2021.5.37>**Інга Мерімеріна,***аспірантка кафедри кримінального процесу**Національного університету «Одеська юридична академія»,**начальник відділу**Одеської обласної прокуратури*

РЕАЛІЗАЦІЯ ПОВНОВАЖЕНЬ ПРОКУРОРА ПІД ЧАС ЗАСТОСУВАННЯ ЗАХОДІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ ЩОДО НЕПОВНОЛІТНІХ ОСІБ

У статті досліджено норми Кримінального процесуального кодексу України щодо заходів забезпечення кримінального провадження, які застосовуються до неповнолітніх осіб як учасників кримінального провадження. Узагальнено повноваження прокурора при обранні, зміні, продовженні та скасуванні щодо неповнолітніх осіб окремих заходів забезпечення кримінального провадження, у тому числі запобіжних заходів. Проаналізовано праці науковців і практиків щодо заходів забезпечення, які застосовуються до неповнолітніх підозрюваних та обвинувачених осіб, а також свідків. Вивчено нормативну базу, якою керуються прокурори при застосуванні заходів забезпечення кримінального провадження.

Опрацьовано положення наказу Офісу Генерального прокурора «Про особливості виконання функцій прокуратури з питань захисту інтересів дітей та протидії насильству» від 04.11.2020 № 509, які стосуються повноважень прокурора щодо захисту прав і свобод неповнолітньої особи. Звернуто увагу на запровадження відновного правосуддя для неповнолітніх.

Досліджено межі кримінального процесуального доказування під час застосування запобіжних заходів слідчим суддею та судом у кримінальному провадженні. Розкрито сутність окремих заходів забезпечення, які застосовуються до неповнолітніх осіб, які є підозрюваними або обвинуваченими в кримінальному провадженні.

У ході дослідження з'ясовано, що до неповнолітніх підозрюваних, обвинувачених можуть бути застосовані всі заходи забезпечення кримінального провадження, однак їх ужиття має певні особливості.

Автором опрацьовано проблематику, яка виникає під час реалізації повноважень прокурора при застосуванні заходів забезпечення кримінального провадження до неповнолітніх осіб, і запропоновано шляхи їх вирішення.

У результаті аналізу різних наукових підходів зроблено висновок щодо необхідності внесення змін стосовно окремих положень чинного Кримінального процесуального кодексу України в частині визначення поняття «ювенальний прокурор», узагальнення переліку запобіжних заходів, у тому числі тих, які застосовуються до неповнолітніх осіб, запропоновано внесення змін щодо визначення відповідальності адміністрації дитячої установи за порушення взятих на себе зобов'язань при передаванні під нагляд неповнолітнього.

Ключові слова: кримінальний процес, прокурор, повноваження, запобіжні заходи, затримання, неповнолітні, доказування, слідчий суддя, суд заходи забезпечення.

Постановка проблеми. Основним завданням прокурора при застосуванні заходів забезпечення кримінального провадження щодо неповнолітніх осіб є забезпечення додержання кримінального процесуального законодавства при здійсненні досудового розслідування та судового провадження стосовно таких осіб, захист їхніх прав і законних інтересів. Особливостями заходів забезпечення кримінального провадження є безпосередньо суб'єкт, до якого вони застосовуються. Неповнолітні є досить вразливою категорією осіб, оскільки іноді вони не до кінця можуть усвідомлено розу-

міти наслідки своїх дій і те, яка кримінальна відповідальність може за них наставати. Органи прокуратури відіграють одну з основних ролей у координації дій відповідних державних органів, спрямованих на боротьбу зі злочинністю серед неповнолітніх, дотримання прав неповнолітніх у кримінальному провадженні, у зв'язку з чим важливу роль відіграють повноваження прокурорів при застосуванні до неповнолітніх заходів забезпечення кримінального провадження, особливо запобіжних заходів.

Стан опрацювання цієї проблематики вивчався різними науковцями, практиками,

зокрема щодо застосування запобіжних заходів до неповнолітніх осіб та окремих заходів забезпечення кримінального провадження.

Так, ці питання в працях висвітлювали О.Ф. Вакулєнко, Ю.В. Гошовська, М.І. Карпенко, О.В. Керевич, М.В. Лиманська, І.В. Ольшанецький, В.О. Січко, В.В. Романюк, Г. Щербакова, Т.Г. Фоміна та інші. Однак у більшості з них вивчалися питання різновидів заходів забезпечення кримінального провадження, які застосовуються до неповнолітніх, особливості обрання запобіжних заходів, у зв'язку з чим потребує розкриття й додаткового вивчення питання, які повноваження при застосуванні заходів забезпечення кримінального провадження має безпосередньо прокурор у світлі змін і вимог сучасності, які межі кримінального процесуального доказування під час прийняття таких процесуальних рішень.

Метою статті є з'ясування, які саме заходи забезпечення кримінального провадження застосовуються до неповнолітніх осіб як учасників кримінального провадження, їх особливості, аналіз повноважень прокурора при їх обранні, зміні, продовженні та скасуванні.

Виклад основного матеріалу. Реформа кримінального судочинства спрямована на гуманізацію та підвищення гарантій захисту прав особи. Кримінальний процесуальний кодекс України 2012 року (далі – КПК України) передбачає, що неповнолітні під час кримінального провадження користуються додатковими гарантіями.

У кримінальному провадженні щодо неповнолітніх мають виконуватися загальні завдання кримінального провадження (ст. 2 КПК України) і застосовуватися загальні правила кримінального процесуального закону з урахуванням норм, які містять особливі правила досудового розслідування й судового розгляду щодо неповнолітніх (глава 38 КПК України) [1]. Зазначені норми не змінюють, а доповнюють і конкретизують загальні правила кримінального провадження.

Виокремлення особливостей зумовлено, зокрема, тим, що неповнолітні через свій вік фактично обмежені в правосуб'єктності. Компенсація цих обмежень має здійснюватися завдяки запровадженню державою в кримінальному провадженні додаткових механізмів захисту прав і законних інтересів дітей.

Визначну роль у цій сфері має прокурор, якого наділено процесуальними повноваженнями, необхідними для забезпечення прийняття законних процесуальних рішень і виконання процесуальних дій щодо неповнолітніх.

Слушною є думка І.В. Ольшанецького, яким у дисертаційному дослідженні вивчено інститут ювенальної прокуратури та необхідність його існування на виконання міжнародних зобов'язань України, а також запропоновано авторське визначення поняття інституту ювенальної прокуратури як спеціальної єдиної структури в системі органів прокуратури, яка, відповідно до Конституції та законів України, здійснює від імені держави визначені функції з метою захисту прав, свобод та інтересів неповнолітніх, які потрапили в конфлікт із законом [2, с. 170].

На нашу думку, з метою розбудови української держави в європейському напрямку існування поняття ювенального прокурора сприятиме додержанню забезпечення інтересів неповнолітніх, адже повноваження прокурора в кримінальних провадженнях щодо таких осіб мають здійснювати лише прокурори, які спеціально уповноважені керівником органу прокуратури на участь у кримінальних провадженнях зазначених категорій і мають найбільшу професійну кваліфікацію та життєвий досвід. У зв'язку з цим, на нашу думку, слушним є конкретизація в КПК України поняття ювенального прокурора та його повноважень щодо захисту прав і свобод неповнолітньої особи, оскільки це поняття вже наявне в наказах Офісу Генерального прокурора.

Так, згідно з вимогами наказу Офісу Генерального прокурора «Про особливості виконання функцій прокуратури з питань захисту інтересів дітей та протидії насильству» від 04.11.2020 № 509, перші заступники й заступники Генерального прокурора, заступник Генерального прокурора – керівник Спеціалізованої антикорупційної прокуратури (з урахуванням вимог частини 5 статті 8 Закону України «Про прокуратуру»), керівники обласних, місцевих (окружних) прокуратур, відповідних структурних підрозділів мають забезпечувати здійснення процесуальних та інших дій, спрямованих на захист інтересів держави у сфері охорони дитинства, додержання прав і свобод дітей, гарантованих Конституцією України, Конвенцією ООН про права дитини, Кримінальним процесуальним кодексом України та законами України, іншими міжнародно-правовими актами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Безпосереднє виконання функцій прокуратури щодо захисту інтересів дітей і протидії насильству має бути доручено прокурорам, які мають високі моральні, ділові та професійні якості (ювенальні прокурори).

Ураховуючи особливий статус неповнолітнього підозрюваного чи обвинуваченого,

Наказ Офісу Генерального прокурора від 04.11.2020 № 509 установив додаткову гарантію запобігання порушенню прав дітей у кримінальному провадженні. Пунктом 6.1 Наказу закріплено вимогу щодо необхідності приділення особливої уваги законності й обгрунтованості затримання неповнолітніх, застосування до них запобіжних заходів. Процесуальним керівникам особисто допитувати неповнолітніх перед вирішенням питання про застосування до них запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою [3].

З метою виведення дітей із кримінального процесу та ресоціалізації їх у суспільне життя на всій території України запроваджено пілотний проєкт «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні злочину». Такий проєкт реалізується на базі системи надання безоплатної правової допомоги. Спільний наказ про продовження та поширення на національному рівні принципу відновного правосуддя для неповнолітніх, які є вперше підозрюваними в учиненні злочинів невеликої або середньої тяжкості, підписано 21.01.2019 за № 172/5/10 Міністерством юстиції України й Офісом Генерального прокурора [4].

Ключовим аспектом у запровадженні відновного правосуддя для неповнолітніх є тісна взаємодія та координація не лише ювенальних прокурорів із правоохоронцями та психологами, а й інших учасників, зокрема осіб, що вчинили правопорушення, і потерпілих.

У кримінальному провадженні прокурор має враховувати вимоги закону, якими регламентовано права неповнолітніх незалежно від їхнього процесуального статусу.

Заходи забезпечення кримінального провадження застосовуються для забезпечення кримінального провадження з метою досягнення дієвості цього провадження (ч. 1 ст. 131 КПК України).

У КПК України заходам забезпечення кримінального провадження законодавцем присвячено розділ 2, яким передбачено перелік і врегульовано порядок їх застосування.

Перелік заходів забезпечення визначено в ч. 2 ст. 131 КПК України. Стаття 176 КПК України передбачає, які запобіжні заходи застосовуються.

Якщо говорити про запобіжні заходи, які можуть бути застосовані лише до неповнолітніх, то вони визначені в окремих статтях, а саме ст. 493 КПК України передбачено, що до неповнолітніх може бути застосований такий запобіжний захід, як передання їх під нагляд батьків, опікунів, піклувальників або адміністрації дитячої установи, у ст. 495 КПК України передбачено тимчасове видалення неповнолітнього обвинуваченого із

залу судового засідання, ст. 499 КПК України врегульований порядок поміщення у приймальник-розподільник для дітей осіб, які скоїли суспільно небезпечне діяння у віці від одинадцяти років і до досягнення віку, з якого може наставати кримінальна відповідальність [1].

З метою узагальнення всіх запобіжних заходів, на нашу думку, ст. 176 КПК України має бути доповнена положеннями щодо передання неповнолітнього підозрюваного чи обвинуваченого під нагляд і поміщення в приймальник-розподільник для дітей.

На думку В.В. Романюка, з аналізу міжнародно-правових актів випливають додаткові умови застосування заходів забезпечення кримінального провадження до неповнолітнього, а саме: виключність застосування примусу як заходу впливу, дотримання при цьому честі й гідності неповнолітнього, відповідність заходу примусу до тяжкості й обставин кримінального правопорушення, урахування особливостей особистості неповнолітнього, якнайкраще забезпечення інтересів дитини, обгрунтованість застосування [5].

Вивчаючи положення КПК України, можна дійти висновків, що до неповнолітніх підозрюваних, обвинувачених можуть бути застосовані всі заходи забезпечення кримінального провадження, однак їх ужиття має певні особливості.

Зокрема, виклик неповнолітнього підозрюваного, обвинуваченого здійснюється шляхом вручення повістки про виклик батьку, матері, усиновлювачу або законному представнику (ст. ст. 135, 489 КПК України). Інший порядок допускається лише, якщо це зумовлено обставинами, установленими під час кримінального провадження (ст. 489 КПК України), у тому числі якщо неповнолітній проживає окремо.

Якщо неповнолітній підозрюваний (обвинувачений) перебуває в спеціальній виховній або медичній установі, повістка чи повідомлення вручається керівникові цієї установи за три дні до проведення процесуальної/судової дії. Такими установами можуть бути приймальник-розподільник для дітей, школа соціальної реабілітації та професійне училище соціальної реабілітації органів освіти, центр медико-соціальної реабілітації дітей закладів охорони здоров'я, спеціальна виховна установа Державної кримінально-виконавчої служби України, притулок для дітей, центр соціально-психологічної реабілітації дітей, соціально-реабілітаційний центр (дитячі містечка) [6].

Якщо неповнолітня особа є свідком, привід до неї застосований бути не може (ч. 3

ст. 140 КПК України). Однак, якщо неповнолітній є підозрюваним чи обвинуваченим і був у встановленому КПК України порядку викликаний, не з'явився без поважних причин або не повідомив про причини свого неприбуття, до нього може бути застосовано привід (ч. 2 ст. 139 КПК України).

Рішення про здійснення привиду приймається: під час досудового розслідування – слідчим суддею за клопотанням слідчого, прокурора або з власної ініціативи, а під час судового провадження – судом за клопотанням сторони кримінального провадження, потерпілого або з власної ініціативи (ч. 2 ст. 140 КПК України).

Отже, прокурор може не чекати клопотання від слідчого та з власної ініціативи прийняти рішення про привід неповнолітнього.

Що стосується тимчасового обмеження в користуванні спеціальним правом, то до яких належить право керування транспортним засобом або судном, право полювання, право на здійснення підприємницької діяльності, право на володіння та носіння зброї. У цьому випадку в разі необхідності суд може позбавити неповнолітнього правом керування транспортним засобом (мопедами або мотоциклами, оскільки неповнолітнім дозволяються лише ними керувати) та право на здійснення підприємницької діяльності (за наявності того, що неповнолітній займається підприємницькою діяльністю). Ураховуючи, що дозвіл на зброю видається з 21 років, а право на полювання можливе лише з 18 років, такі заходи забезпечення кримінального провадження застосовані до неповнолітніх неможливі.

Аналогічним чином до неповнолітніх осіб, які перебувають у трудових відносинах, може бути застосовано відсторонення від посади. Зрозуміло, що неповнолітні не можуть бути судьями, у зв'язку з чим тимчасове відсторонення від здійснення правосуддя неможливо.

Відсутні в КПК України обмеження щодо застосування до неповнолітніх таких заходів забезпечення кримінального провадження, як тимчасовий доступ до речей і документів і тимчасове вилучення майна.

Що стосується арешту майна, то такий захід забезпечення кримінального провадження має бути застосований до неповнолітнього, якщо майно є саме в його власності.

З клопотаннями про відсторонення від посади, тимчасовий доступ до речей і документів, арешт майна до слідчого судді, суду має право звернутися прокурор самостійно або ж слідчий за погодженням із прокурором.

Відповідно до ст. 168 КПК України, тимчасово вилучити майно може кожен, хто

законно затримав особу в порядку, передбаченому ст. ст. 207, 208, 298-2 цього Кодексу.

Одна з основних засад здійснення кримінального провадження стосовно неповнолітніх закріплена в ст. 484 КПК України. Відповідно до цієї імперативної норми, слідчий, прокурор зобов'язані здійснювати процесуальні дії в порядку, що найменше порушує звичайний уклад життя неповнолітнього та відповідає його віковим і психологічним особливостям, роз'яснювати суть процесуальних дій, рішень і їх значення, вислуховувати його аргументи й уживати інші заходи, спрямовані на уникнення негативного впливу на неповнолітнього.

Реалізація цієї норми має стати запорукою захисту прав дитини. Наприклад, якщо неповнолітній підозрюваний навчається, здійснювати процесуальні дії за його участю необхідно у вільний від навчання час тощо.

Прокурор має звертати особливу увагу на додержання права неповнолітнього на захист. Щодо осіб, які підозрюються або обвинувачуються в учиненні кримінального правопорушення у віці до 18 років, участь захисника обов'язкова з моменту встановлення факту неповноліття або виникнення будь-яких сумнівів у тому, що особа є повнолітньою (пункти 1, 2 ч. 2 ст. 52 КПК України).

З метою запобігти негативному впливу процесу кримінального провадження на неповнолітніх має стати більш виваженим підхід до їхнього затримання та обрання запобіжних заходів.

Варто погодитися з думкою О.В. Керевич, що, обираючи запобіжний захід щодо неповнолітнього, слідчі та судові органи повинні враховувати не лише загальні положення закону, а й норми кримінального та кримінально-процесуального законодавства, які підлягають застосуванню в кожному конкретному випадку, – ті, що регулюють умови відповідальності неповнолітніх і порядок здійснення кримінального провадження. Поряд із віковими особливостями варто досліджувати обставини, які стосуються особистості неповнолітнього, а також обставини, що становлять кримінологічну характеристику вчинених ними кримінальних правопорушень. Особливо варто звертати увагу на з'ясування умов життя й виховання неповнолітнього, повних і всебічних відомостей про його особу тощо [7, с. 182].

Варто конкретизувати, що саме прокурор при ініціюванні питання про обрання запобіжних заходів і при погодженні клопотань слідчого має враховувати всі особливості, що стосуються неповнолітнього, оскільки, як нами вивчалось раніше, тягар доказування існування обставин КПК України покладає на прокурора, який полягає в перевірці законності

й обґрунтованості застосування конкретного заходу під час кримінального провадження. Без позитивного волевиявлення прокурора щодо необхідності застосування заходів забезпечення кримінального провадження, оформленого у вигляді клопотання встановленої форми, складеного або затвердженого прокурором, слідчий суддя не має права розглянути й вирішити це питання. Прокурор відіграє ключову роль у процесі застосування заходів забезпечення кримінального провадження, у зв'язку з чим ефективна реалізація наданих йому повноважень сприяє успіху всього кримінального провадження [8; 9].

До неповнолітнього підозрюваного з урахуванням його вікових і психологічних особливостей, роду занять слідчим суддею за клопотанням слідчого, погодженим із прокурором, або за клопотанням прокурора може бути застосовано один із запобіжних заходів, визначених ст. 176 КПК України (особисте зобов'язання, особиста порука, застава, домашній арешт, тримання під вартою).

Варто мати на увазі, що в разі ініціювання обрання неповнолітній особі, яка є підозрюваним, запобіжного заходу у вигляді особистого зобов'язання, відповідно до вимог ст. 489 КПК України, він має викликатися слідчим, прокурором через його батьків або інших законних представників.

Передача під нагляд батьків, опікунів, піклувальників або адміністрації дитячої установи передбачає письмове зобов'язання забезпечити прибуття неповнолітнього до слідчого, дізнавача, прокурора, слідчого судді, суду, а також його належну поведінку. Передача під нагляд можливе лише за згоди батьків та інших осіб, які попереджаються про характер підозри і про їхню відповідальність у разі порушення зобов'язання.

На нашу думку, виникає необхідність унесення змін до ч. 5 ст. 493 КПК України щодо відповідальності адміністрації дитячої установи за порушення взятих на себе зобов'язань, оскільки порушення зобов'язання батьками, опікунами, піклувальниками щодо встановленого нагляду тягне за собою грошове стягнення в розмірі від 2 до 5 мінімальних заробітних плат, у свою чергу, адміністрація дитячої установи не несе ніякої відповідальності за порушення взятих на себе зобов'язань.

Питання передачі неповнолітнього підозрюваного, обвинуваченого під нагляд батьків, опікунів, піклувальників або адміністрації дитячої установи розглядається за клопотанням прокурора за правилами обрання запобіжного заходу або за клопотанням сторони захисту під час розгляду питання про обрання запобіжного заходу.

Варто зазначити, що про передачу під нагляд може клопотати тільки прокурор або сторона захисту, а при обранні інших запобіжних заходів – також слідчий за погодженням із прокурором.

Відповідно до пункту 6 Наказу Офісу Генерального прокурора від 04.11.2020 № 504, перед зверненням до суду з клопотанням про передачу неповнолітніх підозрюваних чи обвинувачених під нагляд осіб, визначених у ч. 1 ст. 493 КПК України, прокурор має доручати слідчим з'ясування відомостей про особу батьків, опікунів або піклувальників і їхні стосунки з неповнолітніми. Такі клопотання надсилати до суду лише за наявності даних про те, що вказані особи можуть належно здійснювати нагляд за неповнолітніми, раніше не притягувалися до відповідальності за невиконання обов'язків щодо виховання та догляду за дітьми й за інші правопорушення стосовно дітей [3].

КПК України передбачає, що затримання та застосування до неповнолітнього такого запобіжного заходу, як тримання під вартою, можливе лише за вчинення тяжкого чи особливо тяжкого злочину (ч. 2 ст. 492 КПК України). При цьому обов'язковими умовами є наявність обґрунтованої підозри про вчинення саме цим неповнолітнім злочину та застосування іншого запобіжного заходу не забезпечить запобігання ризикам, визначеним у ст. 177 КПК України, перелік яких є вичерпним.

Прокурорам необхідно вимагати суворого додержання органами досудового розслідування вимог закону щодо негайного повідомлення про затримання чи взяття під варту неповнолітніх, їхніх батьків, усиновителів, опікунів чи піклувальників (ч. 2 ст. 213, ч. 3 ст. 492 КПК України).

Крім того, прокурор має постійно перевіряти, чи не порушуються ці вимоги чинного законодавства органами досудового розслідування.

До особи, яка у віці від 11 років до досягнення віку, з якого настає кримінальна відповідальність, учинила суспільно небезпечне діяння, що підпадає під ознаки діяння, за яке Кримінальним кодексом України передбачено покарання у вигляді позбавлення волі на строк понад 5 років, може бути застосовано запобіжний захід у вигляді поміщення до приймального розподільника для дітей. Рішення про поміщення неповнолітнього до приймального розподільника на строк до 30 днів приймається на підставі ухвали слідчого судді, постановленої за клопотанням прокурора згідно з правилами, передбаченими для обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою [1].

При цьому саме на прокурорів лежить обов'язок довести наявність ризиків, передбаче-

них ст. 177 КПК України, і те, що жоден із більш м'яких заходів не може запобігти цьому. Строк тримання в приймальнику-розподільнику може бути продовжено до 30 днів у порядку, установленому для продовження строків тримання під вартою (ч. 4 ст. 499 КПК України).

Висновки

Отже, у результаті дослідження ми дійшли висновку, що роль прокурора при застосуванні до неповнолітніх заходів забезпечення кримінального провадження є ключовою та його повноваження мають бути спрямовані на уникнення порушень прав і законних інтересів таких осіб, у зв'язку з чим виникає суттєва необхідність у закріпленні в КПК України поняття «ювенальний прокурор». Крім того, наявні особливості при обранні окремих заходів щодо неповнолітніх осіб, які мають бути обов'язково враховані. У ході дослідження запропоновано необхідність доповнення ст. 176 КПК України положеннями щодо спеціальних запобіжних заходів, а саме: передання неповнолітнього підозрюваного чи обвинуваченого під нагляд і поміщення в приймальник-розподільних для дітей.

Також запропоновано ч. 5 ст. 493 КПК України доповнити нормою, що при відібранні зобов'язання про взяття під нагляд батьки, опікуни, піклувальники, адміністрація дитячої установи попереджаються про характер підозри чи обвинувачення неповнолітнього та про їхню відповідальність у разі порушення взятого на себе зобов'язання. При порушенні цього зобов'язання на батьків, опікунів, піклувальників, а також адміністрацію дитячої установи накладається грошове стягнення від двох до п'яти розмірів мінімальної заробітної плати.

Список використаних джерел:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 № 4651-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.

Inha Merimerina. Realization powers of the prosecutor when applying measures to ensure criminal proceedings to minors

The article examines the provisions of the Criminal Procedure Code of Ukraine on measures to ensure criminal proceedings, which apply to minors as participants in criminal proceedings. The powers of the prosecutor in electing, changing, extending and revoking certain measures to ensure criminal proceedings against minors, including precautionary measures, are generalized. The works of researchers and practitioners on security measures applied to juvenile suspects and accused persons, as well as witnesses are analyzed. The normative base, which is guided by prosecutors when applying measures to ensure criminal proceedings, has been studied.

The provisions of the order of the Office of the Prosecutor General dated 04.11.2020 № 509 "On the peculiarities of the functions of the Prosecutor's Office for the protection of children's interests and combating violence" concerning the powers of the prosecutor to protect the rights and freedoms of minors.

The limits of criminal procedural evidence during the application of precautionary measures by the investigating judge and the court in criminal proceedings are investigated.

2. Ольшанецький І.В. Конституційно-правові засади інституту ювенальної прокуратури в Україні : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02 / Ін-т законодавства Верхов. Ради України. Київ, 2019. 223 с.

3. Про особливості виконання функцій прокуратури з питань захисту інтересів дітей та протидії насильству : Наказ Офісу Генерального прокурора від 04.11.2020 № 509. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/gp>.

4. Про реалізацію пілотного проекту «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення : Наказ Міністерства юстиції України та Офісу Генерального прокурора від 21.01.2019 № 172/5/10. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0087-19#Text>.

5. Романюк В.В. Заходи забезпечення кримінального провадження щодо неповнолітніх. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2013. № 3. С. 114–122.

6. Про деякі питання здійснення кримінального провадження щодо неповнолітніх : Лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних та кримінальних справ від 18.07.2013 № 223-1134/0/4-13. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1134740-13#Text>.

7. Керевич О. В. Методологічні аспекти обрання запобіжних заходів щодо неповнолітніх. *Філософські та методологічні проблеми права*. 2016. № 2. С. 179–188. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fmpp_2016_2_17.

8. Завертайло І.О. Повноваження прокурора при застосуванні заходів забезпечення кримінального провадження. *Верховенство права очима правників-початківців* : тези Всеукраїнської наукової конференції (м. Одеса, 18 листопада 2017 року) / за ред. Г.О. Ульянової ; уклад. : Ю.Д. Батан, М.В. Сиротко та ін. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2017. С. 246–248.

9. Завертайло І.О. Здійснення прокурором доказування при обранні деяких заходів забезпечення кримінального провадження. *Криміналістичні та кримінально-процесуальні засоби оптимізації досудового розслідування* : матеріали III дистанційної конференції (м. Одеса, 27 листопада 2017 року). Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2017. С. 218–222.

The investigation revealed that all measures of criminal proceedings can be applied to juvenile suspects and accused persons, but their use has certain peculiarities. The author deals with the issues that arise during the implementation of the powers of the prosecutor in the application of measures to ensure criminal proceedings against minors and suggests ways to solve them. As a result of the analysis of various scientific approaches, it was concluded that it is necessary to amend certain provisions of the current Criminal Procedure Code in terms of defining the term “juvenile prosecutor”, generalize the list of precautionary measures, including those applicable to minors, the administration of a children’s institution for breach of obligations under the transfer of supervision of a minor.

Key words: *criminal proceeding, the prosecutor, powers, preventive measure, detention, minors, proving, investigating judge, court, applying measures.*

